

“La bèstia ’scapada dins la carrièira ’scura” :
estatut e foncionament de la vocala prostetica

Dins la practica de l’occitan reconquistat, la vocala prostetica “e” sembla qu’aja aquesit un estatut fonologic e que se compòrte coma tota altra vocala iniciala. Per contra, lo foncionament de la vocala prostetica dins la practica eretada d’un parlar lengadocian coma lo de Graulhet dins Tarn presenta aparentament pas un estatut fonologic tant estable dins la mesura que coneis un tractament diferent de las autras vocalas en ligason, al contacte d’autres vocalas. Aquela observacion nos va permetre de discutir e d’ensajar de definir l’estatut d’aquela vocala per rapòrt a las autras dins lo parlar concernit.

En general, las règlas d’elision en occitan foncionan d’un biais simple. S’escafa la primièira de las doas vocalas en contacte. Dins lo cas que s’encontran una vocala tonica e una vocala atòna, s’escafa l’atòna. Dabans un article definit, la vocala prostetica seguís generalament lo foncionament de las autras vocalas inicialas : la vocala del clitic s’escafa dabans la vocala prostetica. Dins aquel contèxte una forma coma “l’istòria” se destria pas d’una forma coma “l’estatua”.

Mas a la diferéncia de çò que se passa pels morfèmas lexicals de l’iniciala vocalica, la vocala prostetica desapareis dins l’occitan graulhetòl quand se tròba après una vocala pòstonica, mentre que las autras vocalas inicialas son servadas (dins aquel cas, la vocala pòstonica precedenta s’embeu).

abséncia de vocala prostetica	manten de las autras vocalas
[b _h ɛstjɔskapɑdɔ] “bèstia (e)scapada”	[b,ɛlistɔrjɔ] “bèl(a) istòria”
[furmɔspesjalɔ] “forma (e)speciala”	[pum’isprɔ] “pom(a) ispra”
[karrjɛjrɔskyrɔ] “carrièira (e)scura”	[lɔŋgasklaðyrɔ] “long(a) ascladura”

Lo fenomèn de casuda de la vocala prostetica sembla plan expandit dins tot aquel ròdol linguistic tarnés. Aquí qualques exemples :

- a- “s’èri ’stat ric” (Chatbèrt 1992)
- b- “èra ’stat” [ɛrɔstɑt] (Maurand 1974 : 297)
- c- “èron espesses” [,erupp’esses] (Maurand 1974 : 297)

Se pòt notar que lo fenomèn d’assimilacion de la [s] dabans las oclusivas sordas a Ambialet (c) empacha pas aquel fenomèn.

Aquels exemples nos an menat a pensar qu'un tal tractament de la "e" prostetica se deviá pas limitar al lengadocian e que se deviá donc poder trobar dins d'autres dialèctes occitans¹. Mas Mistral, que generalament nòta plan los fenomèns d'aferèsi dins sa grafia del provençal, ne nòta pas quora la vocala prostetica seguís una vocala pòstonica (a). Nòta la casuda de la "e" prostetica solament après "a" (vèrb o preposicion), après "e" o encara après una vocala finala tonica (b, c) .

- a- TDF (Mistral 1882-1886)
Fau agué l'amo escalaberto (Mirèio)
Falié veire aquelo escarrado / S'esperlounga dins la peirado (Mirèio)
- b- Pièi après avé 'scri soun subrenoun (Memòri e raconte)
Lou tèms èro seren e sol e 'sperluca (Mirèio)
i'a'sclapa si tambourin (Isclò, Coumtesso)
- c- Iéu me farai la rosa
D'aquéu rousié 'spinant (cans. pop.)
Un ome, pèr sagimen viéure
A proun de sabé legi e' scribeure (C. Brueys)
Un ventoulet l'a 'scampilhado (A. Crousillat)

Çò observat pel provençal, se pòt tanben retrobar en gascon, mas fuguèt pas possible tanpauc de trobar d'exemples que se poirián comparar a çò observat a Graulhet :

- Digats un poc, bere, cau que **jou' spery** ... (Larada)
- A scribeure** lous sounets que beirats en Gascon. (Larada)
- L'aire a muchat **ta** 'sterlomen / Lous delicis de sa preséncia (Dastros)

Aquò vòl pas dire que lo fenomèn existís pas en defòra de l'espaci lengadocian. Calriá poder far un estudi sistematic sus aquel punt dins mai d'un dialècte per ne saber mai. Mas çò que sembla segur es que la vocala prostetica fonciona pas d'un biais omogenèu dins l'espaci linguistic occitan e que d'après çò observat, lo tractament que se fa de la vocala prostetica es sovent similar a lo de las autras vocalas.

Per ne tornar al lengadocian graulhetòl, podèm notar primièr que la denominacion tradicionala de "vocala prostetica" pausa lo problèma de la perspectiva linguistica per un estudi en sincronia. Aquela denominacion nos ven d'un apròchi diacronic que prend en compte l'evolucion dels grops consonantics latins "sp-, st-, sk-" en "esk-, esp-, est-" en occitan. Mas la denominacion nos permet pas de saber se cal considerar que la vocala iniciala es una part del material fonologic d'un morfèma, autrament dich se s'es fixada dins la forma fonologica o alara se la vocala es inserida dins d'unes cases per adobar una sillaba mal formada. La resposta es pas simpla dins la mesura ont, coma ja dich, lo tractament es pas omogenèu dins totes los dialèctes occitans e dins la mesura tanben ont las variacions vocalicas de la sillaba iniciala d'un mot son limitadas a de fenomèns d'elision o d'aferèsi. Aquí ont ne sèm, doas ipotèsis son donc possiblas.

¹ Plan segur, dins los dialèctes que sèrvan [s] dabans las oclusivas sordas. En lemosin, per exemple, ont « s » se pronóncia pas o se vocaliza, la [e] prostetica iniciala apareis regularament ([e]j'pino] "espina").

Dins la primièra ipotèsi, pausarem que [e] a un estatut fonematic (/esp.../, /est.../, /esk.../ → [esp...], [est...], [esk...]). Efectivament [e] dins [eskapa] “escapar” se pòt opausar a [i] dins [ist'ɔrjɔ] “istòria”, a [a] dins [astre], “astre” o a [u] dins [ust'al] “ostal”. Dins aquel cas, definirem lo fenomèn observat dins “bèstia 'scapada” coma un fenomèn d'aferèsi que las condicions de sa realizacion demòran encara foscas.

Dins la segonda ipotèsi possible, podèm pensar que la vocala iniciala « prostetica » a pas un estatut fonematic tant estable coma las autras vocalas. La vocala [e] poiriá donc èsser considerada coma una prostèsi dins los contèxtes qu'apareis (après clitic -“l'escòla”-, après consonanta -“cat escapat”- o en forma isolada -“escapar”-) o la realizacion [e] d'una vocala especifica que son estatut deu encara èsser definit. La prostèsi seriá donc necessària dins los cases que l'esquema sillabic deu èsser adobat, sul modèl de çò que se passa per la vocala epentetica dels plurals redoblats (“ostalses”), dels plurals sillabics (“bòsques”) o encara per la vocala de sosten (*[batr] → [b'atre])².

Per tal d'espeidar de prèp la primièra ipotèsi, la de l'aferèsi, cal començar per rampelar qualques caracteristicas que pertòcan lo foncionament de l'elision e de l'aferèsi.

Elision e aferèsi

Se la /e/ iniciala es una part del material fonologic d'un morfèma, poiriam pensar simplament que [e] es mai dispausada que las autras vocalas al procèssus d'aferèsi. Es la remarca que fa Ronjat que ditz que “e” a tendéncia a s'escafar mai que las autras vocalas a l'iniciala dabans *n* o dabans *s* seguit d'una consonanta (Ronjat 1937 : § 451). Mas dins las formas citadas, Ronjat fa benlèu pas pro la distincion entre las formas encliticas (“digué'n risent”) o prefixadas (“aco'mbaumò”) que pòdon foncionar sul modèl dels clitics e lo ròtle de l'accent dins lo procèssus d'aferèsi de las formas tonicas (“vengu 'spera”).

L'escafament de la vocala d'un clitic pòt efectivament recebre una explicacion diferenta de çò que se passa per l'escafament de la vocala d'una forma accentuada.

Elision e aferèsi de las formas accentuadas

Las vocalas pòstónicas [e] e [ɔ] de las formas que pòrtan un accent son generalament suprimidas per elision al contacte d'una altra vocala, coma se pòt véser dins lo tablèu que seguís. Solas se mantenen [i] e [u], mas aquò es ligat a la natura particularament plegadissa d'aquels fonèmas que se pòdon dessillabar ([j], [w]). La sinèrèsi permet aital de defugir un iat.

Escafament	Manten	Forma	Forma sillabada	
de	de	isolada	dabans vocala	
[e]		[dr'ɔlle]	[ludr,ɔllaw'ra]	“lo dròlle aurà”
		[ɔme]	[yn,ɔmyr'us]	“un òme urós”
[ɔ]		[p'rimɔ]	[lapr,imun'u]	“la prima onor”
		[p'awrɔ]	[sap,awram'iʏɔ]	“sa paura amiga”

² O mai encara per la vocala paragogica del niçard ([lu°*(p)] → [(lu°)(pe°)].

	[b'ɛlɔ]	[b,ɛlist'ɔrjɔ]	“bèla istòria”
[i] → [j]	[b'ɔli]	[b,ɔlian'a] / [b,ɔljan'a]	“vòli anar”
	[n'ɔβi]	[n'ɔβiamur'us] / [nɔβjamur'us]	“nòvi amorós”
[u] → [w]	[beŋg'ɛru]	[beŋg,ɛru ajs'i] / [beŋg,ɛrwajs'i]	“venguèron aici”
	[b'enu]	[b,enu ame j'ew] / [b,enwame j'ew]	“venon amb ieu”

Lo fach que las formas coma [b,ɛlist'ɔrjɔ] “bèla istòria” seguiscan aquela règla pro generala, sembla de mal conciliar amb l'ipotèsi de la vocala prostetica coma vocala fonologica del morfèma lexical. Òm se pòt demandar perquè, demest las vocalas inicialas, “e” sola seriá concernida per l'aferèsi en lengadocian, mentre que las autras vocalas se mantenon e menan a l'elision de la vocala precedenta ?

En occitan, l'elision vocalica es generalament mai correnta que l'aferèsi. Mai que mai, l'iniciala atòna d'un mot es mai solida que la finala e coneis pas las alteracions que coneis la vocala pòstonica. Trobam pasmens qualques cases sistematicas d'aferèsi en occitan : Per exemple, l'aferèsi de la [a] iniciala liura en lemosin. Mas aquela aferèsi remanda a una interpretacion particulara de la sillaba³. Las formas que nos interèssan dintran pas dins aquela categoria.

Dins las autras varietats d'occitan, los cases mai corrents d'aferèsi s'encontran quand una vocala finala tonica es al contacte d'una vocala atòna. Ne trobam qualques exemples en lengadocian, encara que lo fenomèn siá pas sistematic.

Aferèsi de la vocala atòna après vocala tonica

[rek'l'a] [ak'el] [afa]	→	[rek'l'akelafa]	“reglar aquel afar”
[kadr'jɔ] [an'a]	→	[kadr,jɔn'a]	“cadriá anar”
[aβjɔ] [ap'ɛs]	→	[aβjɔp'ɛs]	“aviá après”

Per contra, l'aferèsi sembla mai expandida en provençal, que l'abséncia d'obstruentas finalas permet d'i acréisser lo nombre de vocalas tonicas finalas dabans vocala atòna.

Provençal (Mistral)

- Pièi après **avé 'scri** soun subrenoun
diguèt 'nsin (Mirèio)
- Avié, d'uno fiheto entre-negado,
Agu'n pichot -(Lou Pouèmo dóu Rose)

Dins la mesura que seguisson un procès regular d'aferèsi comun a las autras vocalas, las formas sens vocala prostetica trobadas en provençal (“après avé 'scri”) nos pòdon pas ajudar a definir la natura de la vocala prostetica,

³ L'aferèsi de [a] en lemosin es lexicalizada per tota sillaba iniciala limitada al cap sillabic [a] (quò, 'nar, 'chaptar), mas [a] es presenta se la sillaba es barrada (auvir, aiga, arma).

La simple observacion de las formas que pòrtan l'accent nos permet donc pas de definir melhor la natura de la vocala prostetica. Agachem donc çò que se passa amb los clitics que coneisson sovent un tractament especific.

Foncionament dels clitics (elision e aferèsi)

En lengadocian, coma dins la màger part dels dialèctes occitans, la vocala finala de las formas procliticas es pas presenta dabans una sillaba de l'ataca vuèja :

$CV_{clitic} \rightarrow C / ___ (\emptyset V \dots$

Elision de la vocala dels clitics

	formas isoladas	Formas ligadas	
escafament de			
[a]	[la] [esp'uzɔ]	[lesp'uzɔ]	“l'esposa”
	[ynɔ] [esk'ɔla]	[ynesk'ɔlɔ]	“una escòla”
[e]	[de] [est'iw]	[dest'iw]	“d'estiu”
	[ne] [as] [pas]	[nasp'as]	“n'as pas”
[u]	[lu] [am'ik]	[lam'ik]	“l'amic”

L'occitan de Graulhet presenta tanben de formas encliticas assillabicas. Las vocalas inicialas [e] e [y] i son pas sillabadas après una vocala.

	Formas isoladas	Formas ligadas	
[e]	[eɲ k'ap]	[met,eriɲk'ap]	“metèri en cap”
	[en tr'in]	[b,enun tr'in]	“venon en trin”
	[en duj m'ɔts]	[d'irenduj'mɔts]	“dire en dos mòts”,
[y]	[ym blants'ɛ]	[sap,ɛlomblants'ɛ]	“s'apèla un blanchièr”
	[ym m'm'en]	[pas,jentummum'en]	“pacientan un moment”
	[yn tʂ'un]	[la famf'arɔnts'un]	“la fanfara un jorn (...)”
	[ym brik,u ðe tʂut]	[parlɔmbrik,uðetʂut]	“parla un bricon de tot”

Çò que se passa per las formas encliticas deu èsser religat a çò que passa per las formas procliticas. Los fenomèns observats d'elision o d'aferèsi que pertòcan los clitics ne son pas vertadièrament. La preséncia de formas cliticas assillabicas es puslèu ligada a la natura de la vocala dels clitics que pòt èsser qualificada d'instabla e a la relacion estrecha que s'establís entre lo clitic e la forma accentuada. Las formas cliticas son desprovesidas d'accent e se pegan sus una forma tonica. Existís una relacion sillabica estrecha entre un article e un nom. La frontièira es mai flaca qu'entre doas formas tonicas en contacte. Lo caractèr instable de las vocalas dels clitics permet tanben d'explicar la diferéncia de tractament entre la vocala [u] dels clitics qu'es pas mobilizada ([l'ɔme]) e la vocala [u] de las formas que pòrtan l'accent

([bɛŋg,ɛru ajs'i]). Donc, se l'ataca o la còda d'una sillaba son vuèjas, la vocala dicha "instabla" del clitic es pas mobilizada.

Aquel comportament del clitic pòt benlèu permetre d'explicar las diferéncias observadas entre "l'escapada" e "bèstia 'scapada" se fasèm l'ipotèsi que dins una sillaba iniciala mal formada coma *(s)(p..) s'apond un cap vocalic o una posicion vocalica : (_v°s)(p..) per adobar aquesta sillaba. Aquela vocala, la podèm definir coma una vocala minimala non marcada, assimilabla a un genre de *Schwa* nul : (_★s)(p..). Aquela vocala minimala recep puèi una realizacion [e] en occitan.

Dins una relacion sillabica estrecha coma la cliticizacion (a), la preséncia d'un *Schwa* mena a l'embevement de la vocala « fragila » del clitic ($V_1V_2 \rightarrow V_2$) e la vocala non marcada recep la realizacion [e].

a- /l(a) əskapada/
→ [(les)(ka)(p'a)(dɔ)]

En escambi, entre doas formas que coneisson una accentuacion especifica (b), la frontièra sillabica es mai fòrta e la ligason probablament mens estrecha. Dins aquel cas, la flaqueza del *Schwa* autoriza l'aferèsi ($V_1V_2 \rightarrow V_1$).

b- [karr'jejrɔ] [(ə)sk'yɾɔ]
→ [(kar)(r,jej)(rɔs)(k'y)(rɔ)]

Logicament, las constrenchas sillabicas desparan la realizacion [e] de la vocala non marcada après una consonanta (c).

(bɔs)(k)*(əs)(kyɾ)
→ (bɔs)(kes)(kyɾ) « bòsc escur »

L'ipotèsi que la vocala prostetica presenta un estatut particular permet d'establir un tractament mai coèrent dels fenomèns observats que non pas l'ipotèsi invèrsa que tend a pensar que la forma /e/ es lexicalizada. Aquò vòl pas dire qu'aquela ipotèsi es dirèctament traspausable als autres dialèctes (que mai d'un a probablament lexicalizat la vocala prostetica), mas probalament que lo foncionament graulhetòl es pas isolat e que podèm trobar endacòm mai d'indicis que poirián far pensar qu'aquela ipotèsi se pòt aplicar a d'autres varietats d'occitan.

Per sosténer aquela ipotèsi, podèm observar lo foncionament sincronic d'autres parlars occitans e romanics

Una question qu'òm se pòt pausar es perquè los parlars romanics coneisson pas un tractament omogenèu pels grops consonantics *sp*, *st*, *sk* que venon del latin :

especial (occitan, catalan, castelhan)
spécial (francés), speciale (italian)

Una ataca de sillaba de format [sp] es pas admesa en occitan per de rasons de sonoritat. La sillaba occitana autoriza pas qu'un sol segment consonantic en ataca. Segon lo principi de dispersion de la sonoritat al dintre de la sillaba, lo segond element d'una sillaba (lo cap sillabic), deu èsser plan mai sonòr que l'ataca. Aquò fa que las vocalas son los melhors candidats a la posicion de cap sillabic. Mas coma l'escart de sonoritat es pro important entre las oclusivas [-sonant] e [r] o [l] [+sonant], las atacas complèxas qu'an un format [br] o [bl] per exemple son possiblas⁴.

Coma [p] es mens sonòr qu'[s], [s] es forçadament extrametric e representa donc un tròç incomplet de sillaba :

*(sp..) → (...s)(p...)

Cossí se fa donc que dins d'unas lengas, las atacas en (sp..) sián admesas ? Es interessant de notar que los parlars roiasques qu'admeton las atacas complèxas finalas de mot sens vocala de sosten [awtr], [aspr], [kwatr] (Dalbera 1994 : 67-69) presentan tanben de grops inicials en [sp], [st], [sk] sens vocala prostetica. Òm poiriá pensar qu'existís un ligam entre l'abséncia de vocala de sosten en finala e l'abséncia de vocala prostetica a l'iniciala. Dins la mesura que lo parlar a pas sistematizat lo recors a la vocala [e] per adobar una sillaba, autoriza çò que Kaye (1992) sona lo *Magic licensing*. Segon el, s representariá la còda d'una rima desprovesida de cap sillabic. Es l'abséncia de candidat a la posicion de cap sillabic abans s que permetriá la sillabacion excepcionala de s en ataca coma dins lo francés “un sport”. Demòra de saber s'aquí tanben es possible d'establir un ligam entre l'amudiment de la vocala finala en francés ([nɔtr(ə)] e [nɔtl̃g] “notre langue”) e l'avaliment de la vocala prostetica dins las formas sabentas o manlevadas (espécial → spécial)⁵.

Es interessant de notar que l'italian que sembla foncionar segon lo principi del *Magic licensing* utiliza pasmens un article diferent segon que lo mot debuta per [s] sola o per una [s] seguida d'una consonanta :

il signore (il, un, i)	≠	lo studente (lo, uno, gli)
(il)(si)(gno)(re)		(lo)(tu)(den)(te)

L'article “lo” permet a l'italian de resquilhar un esquèma sillabic acceptable, en sillabar s en còda - (lo)(tu)(den)(te)-, çò qu'es pas possible amb l'article “il” -(il)*(s)(tu)(den)(te)-.

Finalament, òm se pòt demandar perqué l'occitan a pas causit la solucion italiana. Efectivament, una forma coma “lo spectacle” es pas atestada en occitan, mas seriá possibla sillabicament. D'alhors, aquel modèl es atestat dins l'occitan medieval. Dins las cartas de la Salvetat (Gallacher 1978), trobam mai d'un còp la forma “la strada” a costat de la forma “l'estrada”. Ronjat (1937 : § 451) senhala dos cases similars que serián conservats : *era 'scòla* (Peguilha - Garona Nauta) e *la 'scòla* (Lombés e Lomanha).

Aquelas realizacions, coma las realizacions graulhetòlas, sembla que son uèi minoritàrias dins l'occitan. La sistematizacion del recors a la vocala prostetica en occitan es benlèu ligada al ròtle d's coma morfèma de plural : e mai aguèssem “la 'scòla” pertot en

⁴ En occitan [r] e [l] que son pro nauts sus l'escala de sonoritat an donc la possibilitat d'èsser cap de sillaba, mas pòdon pas governar. Es aquò qu'aquelas sillabas devon èsser adobadas segon dos biais :
- insercion d'una vocala de sosten en finala : (ba°)*(tr°) → (ba)(tre) “batre”

- sillabacion excepcionala de la sillaba dins una ataca vuèja : *(bl°)(a°t) → ((bl)a°t)

⁵ Formas manlevadas o sabentas. Per las autras del francés, la e s'es fixada après la casuda de l's : école, étoile...

lengadocian coma a Lombés, la forma del plural necessitariá de recórrer a la vocala “e” per plan exprimir lo morfèma de plural, coma aquò se fa pels plurals sillabics :

(es)(pes)**(s)* → (es)(pe)(ses) “espesses”

**(las)(skɔ)(los)* → (laz)(es)(kɔ)(los) “las escòlas”

Aquel fenomèn d’insercion vocalica al plural se pòt plan qu’aja menat a l’aglutinacion de [e] al morfèma lexical e a sa lexicalisacion dins los parlars que presentan pas (o pas mai!) las alternàncias observadas dins lo lengadocian de Graulhet. Efectivament, las observacions semblan mostrar que lo fenomèn de prostèsi vocalica es mens sensible dins las lengas que presentan un morfèma de plural sillabic, dins la mesura ont cap de reparacion i es pas necessària. Es lo cas en roïasc (qu’an “li” o “le” al plural), mas aquò fonciona tanben en italian “gli studenti” (l’s pòt èsser sillabada en còda après lo morfèma de plural). Lo francés tanben dintra dins la categoria de las lengas que presentan un morfèma de plural sillabic (“les statues” [lesta’ty]).

Totjorn sul plural, Ronjat (1937 : § 451) nòta un fenomèn particular al niçard :

Les mots en es+consonne perdent e- en niç. après l’article féminin plur. li, ex.
li’ stella “les étoiles”...

Aquí tanben se pòt pensar que [e] a pas aquesit d’estatut fonologic estable dins la mesura que l’s iniciala se pòt plaçar en posicion de còda après lo morfèma de plural. Per contra, las lengas romanicas qu’an un morfèma de plural consonantic en s (catalan, castelhan, mai d’un dialècte occitan) presentan totas una vocala prostetica. Es lo cas tanben pel provençal ont dins las formas “lei”, lo morfèma de plural ocupa la còda sillabica ([lejzes’kɔlɔ] “leis escòlas”). Pasmens, una forma coma “li ‘stelas” deuriá èsser possibla en rodanenc, mas probablament qu’aquí la reduccion a “li” es posteriora a la fixacion fonologica de la vocala prostetica.

Aquela ipotèsi de la vocala prostetica representada per una forma de *Schwa*, sembla de foncionar plan dins l’albigés, notadament per explicar las diferéncias de foncionament en ligason après una vocala pòstònica. Mas se pòt qu’aquò siá pas que la subrevivença d’un estat ancian de la lenga (i a pas qu’un estudi sus un espaci mai expandit qu’o poiriá mostrar). La sistematizacion del recors a la vocala prostetica per adobar una sillaba mal formada en posicion isolada, après consonanta o après un morfèma de plural a benlèu contribuit dins d’autres varietats d’occitan a la lexicalizacion de la vocala qu’es ara interpretada coma una part del material fonologic e que fa foncionar la vocala prostetica sul modèl de las autres vocalas inicialas. Poiriá donc èsser interessant d’estudiar dins lo detalh, lo ligam que pòt existir entre lo format del plural d’una lenga romanica e l’estatut de la vocala prostetica.

Bibliografia

- BERGETON L. U. (1998) « Vowel length, ‘raddoppiamento sintattico’ and the selection of the definite article in Italian. », in Patrick Sauzet éd. *Langues et Grammaire II & III : Phonologie*. Communications présentées aux Colloques Langues et Grammaire (Saint Denis 1995, Paris 1997) Publication du Département SDL de Paris 8, 87-102.
- CHATBÈRT R. (1992), *Estudis gramaticals de lenga occitana*, Publication de la Revue OC.
- DALBERA J.-P. (1994), *Les Parlers des Alpes maritimes : étude comparative, essai de construction*, Yeovil (Grande-Bretagne) : Association Internationale d'Études Occitanes.
- GALLACHER D.B. (1978), *Les Chartes de La Salvetat-Mondragon, Textes albigeois du XIIIème siècle*, Montpellier : C.E.O.
- KAYE J. D. (1992), “ Do you believe in magic ? The story of s+C sequences”, *SOAS working papers in linguistics and phonetics* 2, 293-313.
- LIEUTARD H. (2000), *Phonologie et morphologie du parler occitan de Graulhet (Tarn) : structure, contenu et rôle de la syllabe*, thèse de doctorat, Université de Montpellier III.
- MAURAND G. (1974), *Phonétique et phonologie du parler occitan d'Ambialet (Tarn)*, thèse d'Etat, Université de Toulouse-Le Mirail.
- MISTRAL F. (1882-1886), *Lou Tresor dóu Felibrige* (1979, Aix en Provence, reprint Edisud)
- RONJAT J. (1930-32-37-42), *Grammaire istorique des parlers provençaux modernes*, 4 vol., Montpellier : Société des Langues Romanes (1980, Genève, Slatkine reprints; Marseille, Laffite reprints).
- SAUZET P. (1981-2) « Fonologia sintactica, versificacion e nivèls de lenga en cò de Bigòt », *Quasèrns de linguistica occitana* 10, Clarmont d'Alvèrnhe, 1981, 59-65 / *Lengas*, 12, Montpellier, 1982, 63-74.

© **Linguistica Occitana 2 (octobre de 2004) [www.revistadoc.org]**

© **Arvèi Lieutard**